

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 23/10/2020)

Tình hình nổi bật

Ngày 20/10, trả lời câu hỏi phóng viên Bloomberg về việc Ấn Độ mời Úc tham gia tập trận Malabar, Người phát ngôn BNG Trung Quốc Triệu Lập Kiên cho biết “Chúng tôi đã ghi nhận diễn biến này. Chúng tôi tin rằng hợp tác quân sự giữa các nước cần có lợi cho hòa bình và ổn định khu vực”.

Báo Sina ngày 21/10 cho biết Nhân đại Trung Quốc công bố toàn văn Dự thảo Luật Quốc phòng sửa đổi để lấy ý kiến trong xã hội. So với bộ luật hiện hành, Dự thảo luật sửa đổi bổ sung một số nội dung đáng chú ý như: (i) Thêm thành tố “li khai” sau các hoạt động cần ngăn ngừa khác như xâm lược, lật đổ vũ trang; (ii) Bổ sung cụm từ “lợi ích phát triển” sau những thành tố cần phải bảo vệ như “chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, an ninh”; (iii) Bổ sung “các lĩnh vực an ninh quan trọng khác” như vũ trụ, điện tử, không gian mạng; (iv) Quy định quân nhân phải trung thành với Đảng Cộng sản Trung Quốc; (v) Về đối ngoại, Dự thảo luật bổ sung các phương châm “theo đuổi chính sách quốc phòng mang tính phòng vệ”, “tăng cường hợp tác quân sự quốc tế”, “tham gia quản trị an ninh toàn cầu”, “tham gia đàm phán, đối thoại đa phương trong lĩnh vực an ninh”, “thúc đẩy xây dựng quy tắc quốc tế công bằng hợp lý mà đông đảo các bên chấp nhận”; quy định Trung Quốc tuân thủ các quy tắc cơ bản của quan hệ quốc tế trên cơ sở tôn chỉ và nguyên tắc của Hiến chương Liên hợp quốc, căn cứ vào luật trong nước để điều động lực lượng vũ trang nhằm bảo vệ sự an toàn của công dân, tổ chức, cơ quan và hạ tầng Trung Quốc ở nước ngoài.

Trong chuyến thăm chính thức Indonesia, Thủ tướng Nhật Bản Yoshihide Suga ngày 21/10 đã bác bỏ lo ngại của Trung Quốc về “một phiên bản NATO Ấn Độ - Thái Bình Dương”; mong muốn nhìn thấy một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương với trật tự dựa trên luật lệ, tự do và cởi mở.

Thủ tướng Nhật Yoshihide Suga và Tư lệnh Bộ Tư lệnh Ấn Độ Dương Philip Davidson ngày 22/10 bày tỏ “quan ngại sâu sắc” về các hành vi trên biển của Trung Quốc. Hai bên “phản đối kịch liệt các hành vi đơn phương tại Biển Hoa Đông và Biển Đông nhằm mục tiêu tiếp tục và đẩy nhanh tham vọng thay đổi nguyên trạng”. Thủ

tướng Nhật cũng cho biết mong muốn tăng cường phối hợp và hợp tác trong việc nâng cao năng lực sẵn đề và năng lực phản ứng của quan hệ đồng minh hai nước.

Phản ứng về động thái Mỹ bán vũ khí cho Đài Loan, ngày 22/10, NPN báo chí Bộ Quốc phòng Trung Quốc cho rằng điều này vi phạm nghiêm trọng nguyên tắc một Trung Quốc và 3 nguyên tắc chung trong quan hệ Trung - Mỹ, “làm tổn hại chủ quyền, an ninh lợi ích của Trung Quốc, phá hoại quan hệ hai nước, quan hệ quân đội hai nước và hòa bình ổn định của Eo biển Đài Loan”, Trung Quốc “kiên quyết phản đối” vấn đề này; đốc thúc Mỹ chấm dứt kế hoạch bán vũ khí cho Đài Loan, chấm dứt quan hệ quân sự giữa Mỹ và Đài Loan, xử lý thận trọng các vấn đề liên quan đến Đài Loan. Nếu Mỹ không coi trọng quy tắc cơ bản trong quan hệ quốc tế, nói không giữ lời, Trung Quốc sẽ kiên quyết đáp trả.

Ngô Sĩ Tồn ngày 22/10 phát biểu tại Diễn đàn Quản trị và Hợp tác biển tổ chức tại Bắc Kinh, cho rằng thế giới trước mắt đang phải đối mặt với các thách thức nghiêm trọng nhất trong lịch sử nhân loại về vấn đề biển. Khí hậu đang nóng dần lên làm cho mực nước biển dâng cao, tài nguyên cá bị đánh bắt cạn kiệt, ô nhiễm rác thải nhựa, nước biển mặn, tràn dầu trên biển và nhiều vấn đề khác ngày càng nổi lên tạo ra nguy cơ lớn cho sự phát triển và sinh sống của nhân loại. Đồng thời, cơ chế quản trị biển toàn cầu cũng đang đối mặt với nguy cơ chưa từng có, phản toàn cầu hóa, chủ nghĩa đơn phương, dịch bệnh, tranh chấp biển và những vấn đề khác đặt ra hàng loạt các yếu tố bất định và biến số cho các quốc gia, các khu vực triển khai hợp tác quản trị biển toàn cầu.

Ứng cử viên Tổng thống Joe Biden (22/10) trong cuộc tranh luận bầu cử Tổng thống cuối cùng khẳng định Mỹ sẽ cho máy bay ném bom bay qua Biển Đông nếu Bắc Kinh thiết lập Vùng cấm bay ở khu vực tranh chấp. Ông Biden chỉ trích Tổng thống Trump đã có cách tiếp cận “khá nhẹ nhàng” với Trung Quốc và khẳng định sẽ buộc Trung Quốc phải tuân thủ luật pháp quốc tế.

Theo hãng tin Reuters ngày 22/10, Ấn Độ đang gần đạt đến một thỏa thuận Hiệp định Trao đổi Thông tin cơ bản về Hợp tác không gian địa lý với Mỹ. Mỹ và Ấn Độ sẽ thông báo về thỏa thuận này trong chuyến thăm sắp tới của Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo và Bộ trưởng Quốc phòng Mark Esper với người đồng cấp Ấn Độ. Theo Bộ

Quốc phòng Ấn Độ, Hiệp ước này sẽ mang lại cho Ấn Độ quyền tiếp cận dữ liệu địa hình, hàng hải và hàng không và cho phép Mỹ mang lại sự trợ giúp hiện đại về hoa tiêu hàng hải và điện tử hàng không đối với các máy bay của Mỹ cung cấp cho Ấn Độ. Thỏa thuận này được cho là đưa ra tín hiệu về cấp độ mới về sự can dự chiến lược giữa 2 nước và là sự từ bỏ chính sách không liên minh của Ấn Độ trong quá khứ.

Báo Sohu (Trung Quốc) ngày 23/10 cho biết quân đội Không quân Hải quân Trung Quốc ngày 20-21/10 tiến hành huấn luyện bắn đạn thật trên không tại một vùng biển ở Biển Đông. Ngày 20-21/10 Không quân Hải quân của Chiến khu miền Nam đã tổ chức huấn luyện bắn đạn thật quy mô lớn tại vùng biển phía tây Đảo Hải Nam. Đợt huấn luyện có sự tham gia của gần 100 quân đội hải quân, bắn hơn 10 loạt tên lửa đạn đạo, kiểm tra hiệu quả khả năng chỉ huy, năng lực sử dụng vũ khí thực tế và phối hợp hỗ trợ bộ đội.

Góc nhìn quốc tế

+Châu Âu-Mỹ:

Euan Graham trên The Strategist ngày 23/10 cho rằng, Úc ngày càng quan tâm quan hệ quốc phòng với Brunei, được thể hiện qua các cuộc viếng thăm tàu ngầm của, diễn tập song phương với lực lượng vũ trang Brunei, tập trận chung trên đường đến tập trận RIMPAC. Nguyên nhân xuất phát từ: (i) Úc và Brunei có nền tảng quốc phòng từ trước (1999), Brunei sắp tới sẽ đảm nhận vai trò Chủ tịch ASEAN và cả hai nước là đồng chủ tịch của nhóm chuyên gia Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN về quân y; (ii) Hai nước có lợi ích chung trong một Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương tự do, rộng mở; (iii) Úc tăng cường tiếp cận các nước Đông Nam Á (như Singapore, Malaysia, Philippines) và Biển Đông. Tác giả đánh giá mối quan hệ quốc phòng chặt chẽ hơn với Úc có thể giúp Brunei củng cố thêm an ninh cho nước này.

James Kraska (Học viện Hải chiến Mỹ) dự báo nếu Biden trúng cử, cách tiếp cận của ông Biden đối với Trung Quốc và vấn đề Biển Đông sẽ cứng rắn hơn, nhưng sẽ khác biệt về phong cách và bản chất so với cách tiếp cận của Tổng thống Trump. Biển Đông vẫn là tâm điểm trong chiến lược Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương của bất kỳ đảng nào và quan hệ với Trung Quốc là chìa khóa giải mã chính sách khu vực của Mỹ

trong mọi thời kỳ. Phần lớn những nội dung cơ bản trong cách tiếp cận hiện tại với Trung Quốc được cho là sẽ được duy trì dưới thời ông Biden. Chính quyền ông Biden chắc chắn sẽ tiếp tục xây dựng khả năng sẵn đề đáng tin cậy thông qua sức mạnh quân sự bất đối xứng và các mối quan hệ lâu dài giữa các quốc gia cùng chung chí hướng, với giọng điệu có thể bớt gay gắt hơn so với Chính quyền Tổng thống Trump.

Học giả Mỹ (22/10) Michael O’Hanlon (Viện Brookings) nhận định Mỹ vẫn có lợi thế hơn Trung Quốc về năng lực quân sự. Tàu của Mỹ lớn hơn và có năng lực hơn tàu Trung Quốc. Mỹ đang vượt xa Trung Quốc về sức mạnh không quân dựa trên tàu sân bay cũng như chất lượng và số lượng tàu ngầm tấn công tầm xa, mặc dù Trung Quốc có một lực lượng đáng kể tàu ngầm tấn công tầm ngắn chạy bằng diesel. Greg Poling (CSIS) cho rằng, Biển Đông không thực sự là một vấn đề quân sự và không có giải pháp quân sự. Tất cả các khoản đầu tư quân sự sẽ không hiệu quả nếu Mỹ không áp đặt đủ chi phí ngoại giao và kinh tế để thay đổi hành vi của Trung Quốc. Mỹ vẫn cần duy trì lợi thế công nghệ trong ít nhất hai thập kỷ tới.

+Trung Quốc:

Drake Long ngày 21/10 cho rằng thông tin về việc Campuchia cho phép PLAN tiếp cận căn cứ hải quân Ream là chưa rõ ràng. Sự lo ngại của các nước ĐNÁ khiến Trung Quốc và Campuchia sẽ dè chừng về một thoả thuận cho sự hiện diện của PLAN ở vùng biển Vịnh Thái Lan bất chấp việc hiện nay khu vực này đang được hai bên tiến hành nạo vét để xây dựng cảng biển nước sâu có khả năng tiếp nhận tàu đổ bộ cỡ lớn Type 075 của Trung Quốc. Tác giả cho rằng căn cứ Ream sẽ đóng vai trò là cơ sở hậu cần cho hoạt động của PLAN, cũng có thể PLAN sẽ được phép duy trì sự hiện diện, nhưng khả năng hiện diện thường trực là rất thấp.

Biên tập: Nguyễn Phương Hoài

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.